

РУДІК Надія Михайлівна

канд. наук з держ. упр., доц., доц. кафедри права

та європейської інтеграції ДРІДУ НАДУ

ORCID: 0000-0002-8535-075X

ЕКОНОМІЧНЕ ВРЯДУВАННЯ В ЄС: РОЗБУДОВА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Розглядаються ключові віхи еволюції системи економічного врядування в ЄС в контексті сучасних викликів, з якими стикається європейська економіка. Введення єдиної європейської валюти є одним із найважливіших досягнень об'єднаної Європи, оскільки забезпечує надійну основу для більш глибокої інтеграції економік держав-членів з метою підтримки стабільності та процвітання ЄС. Система економічного врядування в ЄС пройшла у своєму розвитку складний шлях: від Маастрихтського договору, який запровадив євро як спільну валюту держав-членів ЄС та обмежив державний дефіцит і рівень державного боргу, прийняття на цій основі Пакту стабільності та зростання, метою якого було посилення нагляду та координації фіскальної та економічної політик держав-членів, потім запровадження в практику «Європейського семестру» – циклу координації економічної та фіскальної політики держав-членів, прийняття пакетів із шести і двох законодавчих актів, спрямованих на посилення економічного врядування та уникнення макроекономічних дисбалансів та пов'язаних з ними негативних побічних ефектів, удосконалення положень Економічного і монетарного союзу і, нарешті, до огляду основних елементів економічного врядування та ініціювання дебатів щодо його майбутнього. Отже, економічне врядування в ЄС з часом посилювалось і вдосконалювалось, розвиваючись в контексті історичних подій. Його майбутнє залежатиме, зокрема, від того, який сценарій подальшого розвитку врешті-решт обере ЄС.

Ключові слова: державне управління, державна політика, європейська інтеграція, європейське економічне врядування, координація економічної та фіскальної політик.

Постановка проблеми. Євро є єдиною валютою понад 340 млн європейців у дев'ятнадцяти державах-членах, і це одне з найбільш важливих досягнень об'єднаної Європи. Євро є більш ніж монетарний проєкт. Він забезпечує надійну основу для більш глибокої інтеграції економік держав-членів з метою підтримки стабільності та процвітання ЄС. Архітектура Економічного та монетарного союзу, створена Маастрихтським договором у 1992 р., є унікальною. Економічний та монетарний союз поєднує єдину монетарну політику, яка має на меті стабільність цін, з децентралізованою фіскальною та економічною політикою, за яку відповідають держави-члени. Маастрихтський договір визнав необхідність обґрунтованої фіскальної політики та координації економічної політики, щоб забезпечити ефективне проведення єдиної грошово-кредитної політики та стабільний і успішний євро в умовах потенційних ризиків «переливу» негативних тенденцій між державами-членами та можливої вільної поведінки, що призводить до надмірного державного дефіциту та рівня боргу. Це, у свою чергу, загрожує стабільності цін і зрештою може змусити центральний банк використовувати монетарну політику для фінансування бюджетного дефіциту. У світлі цих міркувань Маастрихтський договір вимагав від держав-членів розглядати свої економічні політики як предмет спільного занепокоєння та координувати їх у рамках Ради ЄС, тобто на міждержавному рівні. Власне, саме це стало початком створення в ЄС економічного врядування, яке можна визначити як систему інститутів та процедур, створених для досягнення цілей ЄС в економічній сфері, а саме координації економічних політик держав-членів для сприяння економічному та соціальному прогресу ЄС та його громадян.

© Рудік Н. М., 2020

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика економічного врядування ЄС є досить популярною серед зарубіжних дослідників, зокрема європейських. Не в останню чергу це пов'язано зі значенням, яке надає ЄС, зокрема Європейська Комісія, належній координації економічної та фінансової політики держав-членів в умовах подальшої розбудови Економічного і монетарного союзу, а також сучасної політики розширення ЄС, у межах якої до країн-кандидатів та потенційних кандидатів на вступ висуваються суворі вимоги щодо розбудови економічного врядування на національному рівні. Серед наукового доробку зарубіжних учених можна виділити наукові праці, авторами яких є Б. Крум, Б. Лаффан, П. Шлоссер, Р. Каваган, М. О'Двайер, А. Штейнбах, М. Чанг, М. Захер, Я. Ткалець, Г. Фейгл, а також інші вчені та експерти. Зазначені науковці досліджують теоретичні та практичні питання визначення економічного врядування, останні за часом зміни в економічному врядуванні, напрями розвитку посткризового економічного врядування в ЄС та роль у цьому процесі інститутів державного управління.

Метою статті є з'ясування ключових віх у розбудові економічного врядування в ЄС в контексті сучасних викликів.

Викладення основного матеріалу. Маастрихтський договір встановив вимогу до держав-членів ЄС уникати державного дефіциту, що перевищує 3 % ВВП, і підтримувати рівень державного боргу нижче за 60 % ВВП [4, р. 2]. Крім того, він встановлює елементи для підтримання ринкової дисципліни, зокрема принцип відсутності фінансової допомоги, згідно з яким уряди не повинні виплачувати борг один одному, а також забороняє грошове фінансування державного боргу центральним банком країни. На цю архітектуру вплинув досвід високої інфляції в ЄС в 1970-х і 1980-х рр. та тверде переконання політиків у тому, що економічна та фінансова інтеграція буде потужною силою зближення та стабілізації в межах монетарного союзу [4, р. 2].

З початку 1990-х рр., коли Маастрихтський договір заклав основи єдиної валюти, ЄС розробив всеосяжну детальну основу для економічного та фінансового нагляду. Структура викладена в низці вторинних законодавчих актів, описаних нижче, а також в інших документах, які надають більше деталей та прозорості щодо того, як цей нагляд здійснюється на практиці. До практичних документів належать «Кодекс поведінки Пакту стабільності та зростання» та «Кодекс поведінки двох пакетів» [9]. Докладніші відомості про впровадження системи нагляду наведені у «Vade Mecum про Пакт стабільності та зростання» (довідник, який об'єднує всі відповідні процедури та методології, залучені до імплементації основи фінансової політики ЄС, що базується на правилах) [14] та збірнику процедур макроекономічного дисбалансу.

Структура з часом еволюціонувала хвилеподібно, зміни вносились у відповідь на появу нових економічних викликів, а також на основі уроків, винесених у процесі впровадження системи нагляду. Отже, розглянемо низку важливих етапів:

1. У 1997 р. започатковано Пакт стабільності та зростання з метою посилення моніторингу та координації національної фінансової та економічної політики держав-членів, а також для постійного забезпечення обмежень дефіциту державного бюджету та державного боргу, встановлених Маастрихтським договором для всіх держав-членів [3]. Зокрема, був операціоналізований запроваджений Маастрихтським договором критерій дефіциту шляхом створення підрозділу корегування Пакту стабільності та зростання, а також превентивного підрозділу, щоб уникнути нарощування надмірного дефіциту.

Профілактичний підрозділ Пакту стабільності та зростання підтримує держави-члени в досягненні ними зобов'язань щодо проведення надійної фінансової політики. Він вимагає, щоб держави-члени досягли конкретної для країни бюджетної мети в середньостроковій перспективі, яка враховує економічний

цикл, дозволяючи в такий спосіб досягти автоматичної стабілізації; водночас це створює сприятливі умови для стійкого розвитку державних фінансів [13].

Підрозділ корегування Пакту стабільності та зростання забезпечує, щоб держави-члени приймали належні заходи політики для виправлення надмірного дефіциту або рівня державного боргу шляхом впровадження процедури надмірного дефіциту, яка надає державам-членам обов'язкові та оперативні рекомендації щодо фіскальної корекції, необхідної для виправлення ситуації з надмірним дефіцитом у межах заданих часових меж [10].

2. На початку 2000-х рр. дотримання встановлених Пактом стабільності та зростання номінальних цільових показників дефіциту стало складним для деяких держав-членів, що перебували в умовах економічної рецесії. У світлі цього раннього досвіду пакт реформовано з метою більш глибокого врахування економічних умов. Тому реформа 2005 р. зробила більший акцент на структурних фіскальних зусиллях з метою врахування впливу економічного циклу на державні фінанси. Загалом до пакту внесено поправки, що дозволяють враховувати економічне та бюджетне становище конкретної країни, а також актуальні ризики для держав-членів, включаючи наслідки старіння населення [4, р. 3].

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що до 2011 р. координація економічної політики в основному базувалася на консенсусі, без юридично обов'язкових норм, за винятком рамок фіскальної політики, визначених Пактом стабільності та зростання. Сфера економічної координації була широкою, а тому можна було запроваджувати різні форми співпраці, залежно від того, наскільки угода чи домовленість про співпрацю є обов'язковою:

- співпраця шляхом обміну інформацією, наприклад макроекономічний діалог, заснований на засіданні Європейської Ради в Кельні в 1999 р.;

- координація як інструмент антикризового управління, наприклад створення Європейського механізму фінансової стабільності у травні 2010 р.;

- відкритий метод координації, за допомогою якого держави-члени встановлюють спільні цілі та визначають, як їх досягти (прикладом є ухвалена в березні 2010 р. Стратегія «Європа 2020», у межах якої лідери ЄС заохочують держави-члени встановлювати контрольні показники, визначати найкращі практики та впроваджувати відповідну політику);

- делегування повноважень щодо певного напрямку політики, коли вся влада над політикою може бути делегована конкретному інституту ЄС (прикладом є монетарна політика єврозони та політика конкуренції, делеговані установчими договорами Європейському центральному банку та Європейській Комісії відповідно) [6].

3. У відповідь на вразливі місця в економіці, викриті економічною та фінансовою кризою, яка вразила ЄС та єврозону після 2007 р. (на кінець 2011 р. до 23-х із 27-ми держав-членів ЄС був задіяний механізм надмірного бюджетного дефіциту, який мав допомогти утримати його на рівні нижче ніж 3 % від ВВП, а державний борг – на рівні 60 % від ВВП), ЄС вжив низку заходів для посилення свого економічного врядування та нагляду. Ці заходи є актуальними для всіх держав-членів, але мають ряд специфічних особливостей для тих із них, які використовують євро як національну валюту. Ключовими із цих заходів були законодавчі пакети, відомі як «шість пакетів» (2011 р.) та «два пакети» (2013 р.) [11].

Реформа «шість пакетів» (2011 р.). У грудні 2011 р. набув чинності посилений Пакт стабільності та зростання, до якого був уміщений новий набір правил економічного та фіскального нагляду. Це «шість пакетів», які складаються з п'яти постанов та однієї директиви (постанова і директива є обов'язковими до виконання нормативно-правовими актами ЄС), які були запропоновані Європейською Комісією і схвалені всіма 27-ма державами-членами та Європейським Парламентом у жовтні 2010 р. Ця зміна являла собою найбільш

комплексне посилення економічного врядування в ЄС та євроні з часу заснування Економічного і монетарного союзу майже 20 років тому [8]. Відповідно до рішень саміту ЄС 8 – 9 грудня 2011 р. законодавчий пакет став конкретним та рішучим кроком до забезпечення фінансової дисципліни, сприяння стабілізації економіки ЄС та запобігання новій кризі. Крім того, «шість пакетів» посилили можливі санкції за невиконання державами-членами євроні рекомендацій та рішень Ради ЄС, ухвалених нею згідно з Пактом стабільності та зростання.

Директива про бюджетні рамки запровадила вимоги до держав-членів щодо їх національних фінансових систем. Це сприяло посиленню акценту на середньостроковому плануванні та прозорих бюджетних процесах. Директива також сприяла використанню неупереджених макроекономічних і бюджетних прогнозів для фінансових планів та незалежному контролю за дотриманням фінансових правил на національному рівні.

На додаток до посилення фінансового нагляду реформа «шість пакетів» запровадила процедуру макроекономічного дисбалансу для виявлення шкідливих макроекономічних дисбалансів, запобігання їх появи та забезпечення корекції існуючих дисбалансів. Європейська Комісія визначає макроекономічні дисбаланси та їх тяжкість, включаючи існування або ризик негативного поширення («переливу») дисбалансів на інші держави-члени євроні, а Рада ЄС звертається до відповідних держав-членів з рекомендаціями щодо усунування макроекономічних дисбалансів. У разі виявлення надмірних макроекономічних дисбалансів процедура макроекономічного дисбалансу дозволяє запустити процедуру надмірного дисбалансу, яка зосереджується на планах коригувальних дій, що розробляються та виконуються державами-членами та контролюються Європейською Комісією і Радою ЄС [4, р. 4].

Реформа «два пакети» (2013 р.). Дві постанови (постанова є обов'язковим до виконання нормативно-правовим актом ЄС) цієї двокомпонентної реформи запровадили спеціальні процедури нагляду та моніторингу для держав-членів євроні з урахуванням потенційного «переливу» негативних наслідків в рамках Економічного і монетарного союзу [15]. Зокрема, ці «два пакети» створили основу для роботи з державами-членами, які зазнають труднощів з фінансовою стабільністю або відчувають загрози для неї, отримують фінансову допомогу або, навпаки, виходять із програми фінансової допомоги. Найважливішим є те, що «два пакети» також ще більше зміцнили бюджетну координацію в межах євроні за допомогою багатосторонньої оцінки бюджетних планів держав-членів, які дотримуються загального бюджетного графіку. Ця оцінка включає в себе висновки Європейської Комісії щодо цих планів до їх прийняття національними парламентами, обговорення бюджетної ситуації та перспектив у кожній державі-члені, а також у євроні загалом у межах євругрупи (засідання міністрів фінансів держав-членів зони євро) [4, р. 4 – 5]. Ця реформа також посилила нагляд за державами-членами євроні, які мають надмірний дефіцит бюджету.

Отже, ці пакети мали на меті запровадження тіснішої координації економічної політики та забезпечення стійкого наближення економічних показників шляхом посилення бюджетного нагляду в рамках Пакту стабільності та зростання, а також вимагали від держав-членів встановлення національних фінансових рамок. Вони також розширили сферу нагляду, включивши в неї макроекономічні дисбаланси. Для вирішення конкретної проблеми побічних наслідків у євроні згадані «два пакети» запровадили правила щодо моніторингу та оцінки бюджетних планів держав-членів євроні, конкретні підсилення для держав-членів євроні в межах підрозділу корегування Пакту стабільності та зростання і рамки для роботи з державами-членами євроні, які зазнають труднощів із фінансовою стабільністю або ця стабільність перебуває під загрозою. Ці підсилення були введені в дію в той час, коли довіра до ринку та довіра між державами-членами була

немічною, а отже, основна увага була зосереджена на зниженні ризику в окремих державах-членах та на забезпеченні стабільності зони євро загалом. Ці «два пакети» стали частиною більш широкого набору заходів щодо зміцнення економічної та фінансової стабільності ЄС та єврозони загалом, включаючи створення механізмів надання обумовленої фінансової підтримки державам-членам єврозони, які переживають фінансові проблеми або їх фінансова стабільність перебуває під загрозою, та створення Банківського союзу із загальними механізмами банківського нагляду та вирішення проблем банків [4, р. 3].

Суттєво перероблений механізм макроекономічного та бюджетного нагляду інтегровано до Європейського семестру, загального графіку координації економічної політики та політики зайнятості на рівні ЄС, який був започаткований у тому самому контексті. З моменту свого запровадження у 2011 р. Європейський семестр поступово рухався в бік більш інтегрованого економічного нагляду, включаючи моніторинг зусиль держав-членів стосовно цілей та пріоритетів, визначених у межах стратегії «Європа 2020» [7].

Початок нового політичного циклу (обрання нового складу Європейського Парламенту та його Голови, а також Голови Європейської Комісії та формування нового складу цього ключового інституту) в ЄС є зручним моментом для оцінювання ефективності чинних рамок економічного та фінансового нагляду, особливо реформ у межах положень «шість пакетів» та «два пакети», про застосування яких Європейська Комісія повинна звітувати. Основними питаннями, що розглядаються в цьому огляді, є ступінь ефективності різних елементів нагляду, запроваджених або змінених унаслідок реформ «шість пакетів» та «два пакети», для досягнення своїх ключових цілей, а саме: забезпечення стійких державних фінансів та економічного зростання, а також уникнення макроекономічних дисбалансів; забезпечення інтегрованої системи нагляду, що забезпечує більш тісну координацію економічної політики, зокрема в євзоні; сприяння зближенню економічних показників між державами-членами [4, р. 5].

Завершуючи огляд еволюції економічного врядування в ЄС, важливо зазначити, що з часу запровадження законодавства «шість пакетів» та «два пакети» економічний клімат та спільні пріоритети ЄС та його держав-членів змінилися. По-перше, істотно змінився економічний контекст. Так, сьогодні жодна держава-член не підпадає під дію процедури надмірного дефіциту, тоді як у 2011 р. таких держав-членів було 24; державний дефіцит в ЄС зменшився з 6,4 % у 2010 р. до 0,9 % у 2019 р.; рівень безробіття в ЄС знизився з 9,7 % у 2010 р. до 6,2 % у 2019 р. [5]. По-друге, через 10 років після великої економічної рецесії 2008 – 2009 рр. держави-члени стикаються з поєднанням викликів, що відрізняє нинішню ситуацію від тієї, яка була під час прийняття реформи «шість пакетів» та «два пакети». Хоча економічне відновлення було історично тривалим, потенціал зростання багатьох держав-членів не відновився до докризового рівня, а процентні ставки залишалися стабільно низькими. Зниження потенційного зростання та процентних ставок в умовах старіння населення постійно супроводжуються низькою інфляцією. По-третє, хоча впровадження структурних реформ для посилення потенційного зростання та підтримки структурної перебудови економіки було активним після кризи, імпульс реформ згас, а прогрес у країнах-членах став нерівномірним [4, р. 5].

Нинішні умови слід розглядати на тлі ширшої мети, прописаної в Річній стратегії сталого зростання на 2020 р., а саме: створити нову модель економічного зростання, яка враховуватиме обмеження природних ресурсів планети та забезпечуватиме створення нових робочих місць і тривале процвітання в майбутньому [2]. Ця мета була втілена в життя в Європейському зеленому курсі [12] та в повідомленні Європейської Комісії щодо сильної соціальної Європи заради

справедливих переходів (соціальна стратегія ЄС, покликана забезпечити чесний та справедливий перехід усіх держав-членів до кліматичної нейтральності, цифрової епохи та демографічних змін), де окреслюється стратегія сталого зростання, яка має на меті зробити ЄС першим у світі кліматично нейтральним континентом, ресурсозберігаючим, таким, що відповідає вимогам цифрової епохи, і водночас таким, що гарантує при цьому соціальну справедливість [1]. Досягнення таких цілей потребуватиме значних додаткових приватних та державних інвестицій протягом тривалого періоду часу. Ці амбіції відповідають прагненню Європи поставити Цілі сталого розвитку ООН в основу формування політики та дій ЄС.

Наслідки переважаючих економічних умов для системи економічного врядування ЄС заслуговують на ретельне відображення. В ЄС вважають, що потрібно старанно оцінити, чи впливає такий розвиток подій на ризики стійкості боргу [4, р. 5]. Як показує останній досвід, ринкові настрої можуть різко змінитися і призвести до раптових змін процентних ставок. Навіть за відсутності змін в основоположних засадах це може збільшити фіскальний тягар, особливо для держав-членів ЄС з великим державним боргом, та загрозувати стійкості їх боргу. Цей ризик, можливо, є більш гострим у межах монетарного союзу, коли уряди держав-членів з дуже різним рівнем боргу мають однакову валюту, а центральний банк не може бути для урядів кредитором останньої інстанції. Це підтверджує необхідність постійної зосередженості ЄС та членів єврозони на забезпеченні стійкості державного боргу. Водночас оскільки грошово-кредитна політика дедалі стримується ефективною нижчою межею процентних ставок, слід оцінити відповідну роль фіскальної та економічної політики в макроекономічній стабілізації. Більше того, національна фіскальна політика держав-членів ЄС також впливає на функціонування фінансових ринків та взаємодіє з монетарною політикою, особливо з огляду на роль національних суверенних облігацій як еталонних безпечних активів та потенційний вплив у випадку відносної нестачі безпечних активів. Нарешті, на думку Європейської Комісії, наслідки кліматичних ризиків для стабільності фінансових ринків та державних фінансів набувають все більшої актуальності в межах економічного врядування ЄС [4, р. 5 – 6].

Висновки. Таким чином, система економічного врядування в ЄС пройшла у своєму розвитку складний шлях: від Маастрихтського договору, який запровадив євро як спільну валюту держав-членів ЄС та обмежив державний дефіцит та рівень державного боргу відповідно до 3 % та 60 % ВВП, прийняття на цій основі Пакту стабільності та зростання, метою якого було посилення нагляду та координації фіскальної та економічної політик держав-членів, потім запровадження в практику «Європейського семестру» – циклу координації економічної та фіскальної політики держав-членів, прийняття пакетів із шести і двох законодавчих актів, спрямованих на посилення економічного врядування та уникнення макроекономічних дисбалансів та пов'язаних з ними негативних побічних ефектів, удосконалення положень Економічного і монетарного союзу і, нарешті, до огляду основних елементів економічного врядування та ініціювання дебатів щодо його майбутнього. Отже, економічне врядування в ЄС з часом посилювалось і вдосконалювалось, розвиваючись у контексті історичних подій. Його майбутнє залежатиме, зокрема, від того, який сценарій подальшого розвитку, врешті-решт, обере ЄС.

Список бібліографічних посилань

1. *A strong social Europe for just transitions: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Central Bank, the European Economic and Social Committee, the Committee of the Regions.* Brussels, 14.1.2020 COM(2020) 14 final. Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/attachment/860460/Strong_Social_Europe_Communication_and_Annex.pdf.pdf.

2. *Annual Sustainable Growth Strategy 2020: Communication from the Commission to the*

Державне управління та місцеве самоврядування, 2020, вип. 4(47)

Theory and history of Public Administration

European Parliament, the Council, the European Central Bank, the European Economic and Social Committee, the Committee of the Regions and the European Investment Bank. Brussels, 17.12.2019 COM(2019) 650 final. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0650&from=EN>.

3. *Council Regulation (EC) No 1466/97 of 7 July 1997 on the strengthening of the surveillance of budgetary positions and the surveillance and coordination of economic policies, Council Regulation (EC) No 1467/97 on speeding up and clarifying the implementation of the excessive deficit procedure and the Resolution of 17 June 1997 on the Stability and Growth Pact.* Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31997R1466>.

4. *Economic governance review: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Central Bank, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions.* Brussels, 5.2.2020 COM(2020) 55 final. Retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/com_2020_55_en.pdf.

5. *Economic Governance Review: Taking stock at a time of new challenges.* Retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/economic_governance_review_factsheet_01_en.pdf.

6. *Economic governance.* Retrieved from <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/87/economic-governance>.

7. *Europe 2020 – Overview.* Retrieved from <https://ec.europa.eu/eurostat/web/europe-2020-indicators>.

8. *EU Economic governance «Six-Pack» enters into force.* Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_11_898.

9. *Legal basis of the Stability and Growth Pact.* Retrieved from https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/legal-basis-stability-and-growth-pact_en.

10. *The corrective arm.* Retrieved from https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure_en.

11. *The EU's economic governance explained.* Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_318.

12. *The European Green Deal: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Central Bank, the European Economic and Social Committee, the Committee of the Regions.* Brussels, 11.12.2019 COM(2019) 640 final. Retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf.

13. *The preventive arm.* Retrieved from https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/preventive-arm_en.

14. *The Vade Mecum on the Stability and Growth Pact - 2019 Edition.* Retrieved from https://ec.europa.eu/info/publications/vade-mecum-stability-and-growth-pact-2019-edition_en.

15. *Two-Pack completes budgetary surveillance cycle for euro area and further improves economic governance.* Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_196.

List of references

1. *A strong social Europe for just transitions: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Central Bank, the European Economic and Social Committee, the Committee of the Regions.* Brussels, 14.1.2020 COM(2020) 14 final. Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/attachment/860460/Strong_Social_Europe_Communication_and_Annex.pdf.pdf [in English].

2. *Annual Sustainable Growth Strategy 2020: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Central Bank, the European Economic and Social Committee, the Committee of the Regions and the European Investment Bank.* Brussels, 17.12.2019 COM(2019) 650 final. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0650&from=EN> [in English].

3. *Council Regulation (EC) No 1466/97 of 7 July 1997 on the strengthening of the*
Public Administration and Local Government, 2020, issue 4(47)

surveillance of budgetary positions and the surveillance and coordination of economic policies, Council Regulation (EC) No 1467/97 on speeding up and clarifying the implementation of the excessive deficit procedure and the Resolution of 17 June 1997 on the Stability and Growth Pact. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A31997R1466> [in English].

4. *Economic governance review: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Central Bank, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions.* Brussels, 5.2.2020 COM(2020) 55 final. Retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/com_2020_55_en.pdf [in English].

5. *Economic Governance Review: Taking stock at a time of new challenges.* Retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/economic_governance_review_factsheet_01_en.pdf [in English].

6. *Economic governance.* Retrieved from <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/87/economic-governance> [in English].

7. *Europe 2020 – Overview.* Retrieved from <https://ec.europa.eu/eurostat/web/europe-2020-indicators> [in English].

8. *EU Economic governance «Six-Pack» enters into force.* Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_11_898 [in English].

9. *Legal basis of the Stability and Growth Pact.* Retrieved from https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/legal-basis-stability-and-growth-pact_en [in English].

10. *The corrective arm.* Retrieved from https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure_en [in English].

11. *The EU's economic governance explained.* Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_318 [in English].

12. *The European Green Deal: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Central Bank, the European Economic and Social Committee, the Committee of the Regions.* Brussels, 11.12.2019 COM(2019) 640 final. Retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf [in English].

13. *The preventive arm.* Retrieved from https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/preventive-arm_en [in English].

14. *The Vade Mecum on the Stability and Growth Pact - 2019 Edition.* Retrieved from https://ec.europa.eu/info/publications/vade-mecum-stability-and-growth-pact-2019-edition_en [in English].

15. *Two-Pack completes budgetary surveillance cycle for euro area and further improves economic governance.* Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_196 [in English].

RUDIKA Nadiia

PhD in Public Administration, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Law and European Integration
Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration,
National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

THE EU'S ECONOMIC GOVERNANCE: DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF MODERN CHALLENGES

The article explores the key milestones in the evolution of the economic governance system in the EU in the context of the current challenges facing the European economy. The European single currency is one of the most significant and tangible achievements of a United Europe, and is therefore not just a monetary project. It provides a basis for economies of the Member States to become more integrated with a view to supporting greater stability and prosperity. The architecture of the Economic

Державне управління та місцеве самоврядування, 2020, вип. 4(47)

Theory and history of Public Administration

and Monetary Union, established by the Maastricht Treaty in 1992, is unique whereas it combines a single monetary policy that pursues the objective of price stability with decentralized fiscal and economic policies under the responsibility of Member States. In light of those considerations, the Treaty requires Member States to regard their economic policies as a matter of common concern and to coordinate them within the Council that is, at the intergovernmental level. Since the early 1990s, when the Maastricht Treaty laid the foundations of the single currency area, the EU has developed a very comprehensive and detailed framework for economic and fiscal surveillance. The framework is laid down in a range of secondary legislation, as well as in other documents that provide more details and transparency on how surveillance is carried out in practice. The framework has evolved in waves over time, with changes introduced in response to the emergence of new economic challenges, as well as based on the lessons gained in the implementation of the surveillance framework. In 1997, the Stability and Growth Pact (SGP) was established so as to strengthen the monitoring and coordination of national fiscal and economic policies to permanently enforce the deficit and debt limits established by the Maastricht Treaty for all Member States. In the early 2000s, adherence to the nominal deficit targets of the SGP proved difficult for some Member States in a recessionary environment. That is why the SGP was reformed to allow for greater consideration of economic conditions. In response to the vulnerabilities exposed by the economic and financial crisis that hit the EU and the euro area after 2007, the EU took a series of measures to strengthen its economic governance and surveillance framework. They are relevant for all Member States, but have a number of specific features for those that use the euro. The revamped macroeconomic and budgetary surveillance were integrated into the European Semester, a common timeline for the coordination of economic and employment policies at EU level, and which was established in the same context. Thus, the EU's economic governance has strengthened and improved over time, evolving in the context of historical events. Its future will depend, in particular, on which scenario for further development the EU ultimately chooses.

Key words: public administration, public policy, European integration, European economic governance, coordination of economic and fiscal policies.

Надійшла до редколегії 21.12.20